

Š I A M E N U M E R Y J E

Psl.

1. A. Krausas - JAUNUOMENĖS ŠVIETIMAS IR AUKLĖJIMAS TREMTY- JE	1
2. J. Cicėnas - LAIŠKAI IŠ AMERIKOS (5)	5
3. Julija Švabaitė-Gylienė - 1. TĖVAS. 2. SESUO	9
4. Juozas Mikštas - VAIZDAS NUO KALNŲ	10
5. MOKOSI IŠ KORĖJOS	11
6. SPAUSTUVĖ	13
7. ENGLISH SECTION	15
8. J. Jurgūnas - APIE LIETUVIŲ CENTRĄ AUSTRALIJOJE	23
9. KAIP STIPRI RAUDONOJI ARMIJA	24
10. ŽINIOS, INFORMACIJOS, SKELBIMAI	26-36

ŠAUKIAMAS NEPAPRASTAS AUSTRALIJOS LIETUVIŲ DRAUGIJOS SUVAŽIA-
VIMAS - ALD Centro Revizijos Komisijos pranešimas 29 psl.

AUSTRALIJOS LIETUVIS redaguojamas Redakcinės Kolegijos. Atsakin-
gas redaktorius Jurgis Glušauskas. Leidejas - AUSTRALIJOS LIE-
TUVIUI LEISTI BENDROVĖ + Raštus Redakcija taiso ir trumpina sa-
vo nuožiūra. Honorarai mokami tik iš anksto susitarus + PRENU-
MERATA: metams 28 šil., pusei metų 14 šil., 3 mėn. 3 šil. Už-
sienin kaina ta pati. Atskiras numeris 1/4 + SKELBIMAI: Preky-
biniai 1 šil. už eilutę; neprekybiniai - 2 pensai už žodį. Už
skelbimų turinį Redakcija neatsako.

Vinjetės dail. Viktoro Simankevičiaus.

THE AUSTRALIAN LITHUANIAN, the first Lithuanian periodical in
Australia, published every fortnight by AUSTRALIJOS LIETUVIS
PUBLISHING Co. Authorised Jurgis Glušauskas.

A d d r e s s:

AUSTRALIJOS LIETUVIS, 35 Cator St., Hindmarsh, ADELAIDE, S. A.

Australijos Lietuvis

Pirmasis lietuviu laikraštis Australijoje

Išsina kas dvi savaites

 III metai + Adelaide, 1950 m. rugpjūčio 7 d. + Nr. 16(50)

Jaunuomenės švietimas ir auklėjimas emigracijoje

Rašo A. Krausas

Jaunimas - tautos žiedas. Jaunuomenė - tautos ateitis. Kokia jaunuomenė, tokia bus artimiausia tautos ateitis. Todėl visos kultūringos tautos labai rūpinasi jaunuomenės švietimu ir auklėjimu. Ir Nepriklausomoje Lietuvoje į šiuos dalykus buvo kreipiamas ypatingas dėmesys. Tuo būdu Lietuvos mokykla buvo pasiekusi aukšto lygio ir buvo vienu svarbiausiu mūsų kultūrinio atgijimo ir pažangumo veiksmu.

Ir tremties gyvenime lietuviškoji mokykla išvarė platų darbo barą. Vos karo liepsnoms užgesus, iš griuvėsių išsikrapščius mūsų jaunuomenė buvo mokytojų suburta į mokyklas. Rūsiose, mediniuose barakuose ir kitokiuose vargingose patalpose, dažnai neapšildomose su dideliu ryžtu iš mokytojų ir moksleivių pusės buvo varomas mokslo darbas. Ir lietuviškoji tremties mokykla Vakarų Vokietijoje atliko tinkamai savo paskirtį. Ji paruošė nemažą būrį abiturientų aukštosios mokyklos mokslui, apamai visą besimokantį jaunimą paruošė tautos ateičiai.

Pavaiždavimui mokyklos pasiektų vaisių patiekiu čia keletą statistikos davinių. Abiturientų buvo:

1945/46 m.m. 305, 1946/47 m.m. 292, 1947/48 m.m. 202, kas sudaro 799, o dar pridėjus 1948/9 m.m. bei 1949/50 m.m. gausime per 1000 abiturientų. Tai gražus būrelis, igijęs teisę eiti aukštuosius mokslus. Kruopščiai ėmėsi darbo ir iš Lietuvos atvykę abiturientai arba nebaigę studijų studentai. 1947/48 m.m. studijavo apie 2.000 studentų įvairuose Vakarų Vokietijos universitetuose. Vien doktorantų buvo 262. Nenoredamas skaitytoją varginti gausingesnėmis statistinėmis žiniomis, patieksiu suglaustą visų laipsnių mokyklų mokinių skaičių 1947/8 mokslo metu, kada tremties mokykla pasiekė didžiausią moksleivių skaičių.

Vaikų darželiuose	2264
Pradžios mokyklose	3655
Gimnazijose bei progimnazijose	3122
Specialiose mokyklose	349

Studentų 2.000

Vadinas, viso 11.390 ėjo mokslo šventovėn ir buvo auklėjami.

Lietuviai mokytojai dėstė gimtąja kalba visus mokslo dalykus. Mūsų jaunimas turėjo dar progos visai reikiamoje aukštumoje išeiti ir lituanistinius dalykus. Šiandien jau visos gimnazijos užsidarė ir baigė savo darbą.

Taip ryžtingai mokslinę ir auklėję savo jaunimą trentyje Vakarų Vokietijoje, neturime nuleisti rankų ir išemigravę. Negalėdami sukurti lietuviškų mokyklų emigraciniame išsiblaškyme, turime vis dėlto savo vaikučius ir jaunimą leisti į gyvenamo krašto mokyklas, kad mūsų priaugančioji karta tinkamai pasiroštų gyvenimui ir mūsų tautos ateičiai. Pradžios mokyklos, gimnazijos, koledžai, technikos ir amatų mokyklos ir aukštosios mokyklos tebūna lankomos uoliai mūsų jaunuomenės. Mokyklų, įvairių kursų neakivaizdinio dėstymo mokslo įstaigų yra nemaža ir kiek tik istengdami leiskime į tas mokyklas. Apie tai plačiau nekalbėsiu, nes noriu sustoti daugiau ties tautiniu švietimu ir auklėjimu.

Svetima mokykla, svetimtaučiai mokytojai ir svetimi mokyklos draugai savotiškai veiks mūsų vaikus. Čia negirdes nei vieno lietuviško žodžio, nei vienos lietuviškos dainos ir negaus jokių žinių apie mūsų kraštą, istoriją ir kitus lituanistinius dalykus. Todėl mes turime dėti visas pastangas įsteigti kiekvienoje vietovėje, kur tik yra keletas lietuviukų ir lietuvaičių, sekmadienio mokyklas, kur būtų dėstomi šie dalykai: lietuvių kalba, Lietuvos istorija ir geografija, tikybos mokslas bei dainavimas. Sekmadienio mokykla turi ugdyti tautinius jausmus, pririšti prie savo gimtojo krašto, mūsų tautos senovės, prie mūsų tautos papročių bei tradicijų ir patiekti jaunimui žinių apie mūsų tautos kovas už laisvę nuo seniausių laikų. Svarbiausia kreipti didelį dėmesį į lietuvių kalbą, kad moksleivis nepamirštų savo tėvų kalbos ir mokėtų tiek žodžiu, tiek raštu gražiai taisyklingai reikšti savo mintis.

Gyvendami svetimoje aplinkoje turime visus lietuviškumo palaikymo veiksmius sustiprinti. Didžiausias tautinio ugdymo ir auklėjimo veiksnys - sąmoninga lietuviška šeima. Tėvų nusi- teikimas, motinos lopšinės ir kitos dainos, sekamos pasakos ir kiti vaikų pamokymai sudarys tą lietuviškumo druską, kuri apsaugos nuo nutautėjimo. Kalėdų, Velykų bei kitos šventės, šeimoje su visais papročiais ir lietuviškom tradicijom atšvęstos taip pat turės dideles reikšmes.

Labai svarbus veiksnys - ir bažnyčia. Lietuvis dvasininkas

turi kilnią ir labai reikšmingą misiją pamokslais, pamaldomis ir kitomis priemonėmis palaikyti bendruomenės lietuviškumą. Įvairių tautinių švenčių metu sužadintina meilė savo kraštui, išaiškintina kiekvieno pareiga savo tautai. Be to, vien jau didesnis tautiečių susibūrimas bažnyčion turi didelės reikšmės. Bažnytinės giesmės bendrai ar solistų giedamos atgaivina kiekvieną ir pakelia aukštin, sujungia vidiniu ryšiu krūvon. Tik gimtąja kalba gali būti nuoširdi malda.

Jaunimas būdamas veiklus turi turėti priemonių ir galimybės tinkamai praleisti laisvalaikį. Šiuo klausimu gali pasitarnauti įvairios jaunimo organizacijos. Skautų ir fizinio auklėjimo bei sporto organizacijos tam tinkamiausios. Jos būdamos nesrovinės neskaldo jaunimo, bet vispusiškai ugdydamos užgrūdina jaunimo kūną, lavina charakterį. Jos suteikia progos pažinti gamtą, nuostabųjį Dievo pasaulį ir paruošia jaunimą gyvenimui. Be to, duoda gražios progos jaunimui pabendrauti saviškių tarpe.

Lietuviškumą palaikysime, kai mūsų jaunimas susiburs ir į tautinių šokių grupes, chorus, vaidintojų būrelius. Lietuviškas šokis, lietuviška daina, lietuviškas veikalėlis nukels mus į pavergtą Tėvynę, ugdyt tautinius jausmus, maitins lietuvių tautos gyvybės syvais.

Ir mūsų tautos reprezentacijai nemaža gali tuo būdu pasitarnauti. Įvairūs meno ansambliai kurtini ir palaikytini. Kultūringomis bei meno priemonėmis ne vien save gaivinsime, bet ir savo tautos garbę kelsime svetimtaučių tarpe ir prisidėsime prie kovos už savo krašto laisvę. "Pastovumo tik tas dalykas tetuti, kurs gyvena su kūrybos galiomis ir jai tarnauja"-sako Vydūnas.

Steigtini lietuviškų knygų knygynėliai - skaityklos, kur būtų galima gauti ir lietuviški laikraščiai. Turėtų puošti kiekvieno tremtinio lietuvio namą knygų spinta, kurioje būtų bent mūsų žymesniųjų rašytojų veikalai. Vakaruojant ir šventadieniais jie turėtų maitinti mūsų dvasią. Kur yra vaikučių, čia turėtų gulėti ant stalo vaikų laikraštis "Eglutė". Australijoje galima užsisakyti per "Australijos Lietuvį" nusiunčiant 1 sv. 15 šil. metinės prenumeratos. Nepagailekime ke liolikos šilingų parūpinti savo vaikučių sielos penui. Tai labai idomus ir gražiai leidžiamas rašytojo B. Brazdžionio laikraštukas. Paauglesniems užsakytinas "Skautų Aidas" per Australijai įgaliotinę I. Migevičiūtę, "Tregeare", Windsor Rd., St. Mary's, N.S.W. įmokant 12 šil. metams. Jame ir neskautai ras idomių apsakymėlių, įvairios lektūros.

Labai svarbu, kad nors namie mūsų vaikučiai ir jaunimas galės lietuviškai pasiskaityti bei dalyvauti aktingai pasisavinant medžiagą, ugdančią lietuviškumą. Šeimos šventės ir įvairūs minėjimai gali būti atšvęsti ir šeimos siaurame ratelyje, kur mūsų priaugantieji išpildo programą.

Gimtoji kalba - ta tos gyvybės barometras. Lietuviškas žodis - mūsų tautos esmės ir dvasios reiškėjas. "Kalba tautai, kaip kūno žodas kūnui", sako Vydūnas. Nesakau, kad nereikia išmokti krašto kalbos, kuriame gyvename, bet neturime pamiršti tėvų kalbos. Tinkamai išmokę svetimą kalbą mes daug palengvinsime ir praturtinsime savo gyvenimą. Bet pamiršti gimtąją kalbą yra didžiausias nusižengimas ir gėda. Būkime geri to krašto piliečiai, kuriame gyvename, bet ir išlikime garbingais lietuviais, o ne nublukusiomis būtybėmis, be nugarkaulio, be dvasios, svetimybų jūroje paskendę.

Kad mūsų jaunimas būtų kūrybingas, blaivus, aukštos sielos ir širdies kultūros, augtų ir bręstų lietuviškoje dvasioje, turėtų sutartinai šeima, bažnyčia ir organizacijos veikti ir visomis išgalėmis ruošti jį tautos ateičiai. Mes turime jaunimą ugdyti sunkiam savo ir visos bendruomenės gyvenimui, laisvam lietuvių tautos ir valstybės atstatymui. Turime jaunimą išamoninti tautiškai nepakrikti, vieningos tautinės bendruomenės laikytis.

Tinkamai mokslindami ir auklėdami jaunimą išlikšime tautiškai gyvi ir atgausime LAISVĘ savo kenčiančiai Tėvynei!

Paragrafas 13.

2. Kiekvienas asmuo turi teisę apieisti bet kurią kraštą, įskaitant ir savąjį, ir grįžti į savo gimtąjį kraštą.

Paragrafas 15.

1. Kiekvienas asmuo turi teisę į tautybę.

2. Niekam negali būti teisiškai atimta jo tautybė nei panaigta teisė savo tautybę pakeisti.

·VISUOTINĖ ŽMOGAUS TEISIŲ DEKLARACIJA,
priimta UNO 1948 m. gruodžio 10 d.

LAIŠKAI IŠ AMERIKOS (5)

Kiti kovoję už Lietuvos laisvę

Rašo J. Cicėnas

Illinois Senatas ir Atstovų Rūmai nori visose Jungtinėse Amerikos Valstybėse paskelbti Lietuvos Dieną. Tai birželio 28 dieną deklaruota šio turinio rezoliucija:

"Totalitarinės jėgos šiandien grąsina demokratijos ir laisvės principams, ir agresija visose pasaulio dalyse pareikalavo daug žmonių gyvybių ir padarė daug skriaudų. Ir Lietuvos respublika virto tos agresijos nekalta auka.

Laisvės ir demokratijos išlaikymas visame pasaulyje reikalauja, kad tiranija ir agresijos jėgos būtų išstumtos ir pavergtose valstybėse būtų atstatyta laisva valdžia, kur jos dabar nėra. 1922 m. liepos 27 d. Jungt. Amerikos Valst. vyriausybė, pasiremama laisvės principais, pripažino Lietuvos nepriklausomybę. To akto sukaktis įvyks šių metų liepos mėnesio 27 d.

Kadangi demokratijos apgynimas visame pasaulyje reikalauja, kad vėl būtų pasisakyta dėl tų laisvės principų, kuriais Jungtinės Amerikos Valstybės tiki, tad dabar yra nutarta, kad Illinois valstybės Senatas ir Atstovų Rūmai kreiptųsi į Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentą, prašant, kad jis išleistų proklamaciją, paskelbiančią 1950 m. liepos 27 d. Lietuvos dieną, kurioje būtų atkreiptas visų Jungtinių Amerikos Valstybių piliečių dėmesys, kad ta diena būtų tinkamai paminėta turint galvoje čia minimus principus.

Illinois Senato sekretorius yra įgaliotas įteikti šią rezoliuciją JAV prezidentui."

Ar Baltieji Rūmai šiai Illinois Senato ir Atstovų Rūmų rezoliucijai, istaigų terminu kalbant, duos eigą ar ne, iki šios dienos dar neaišku. Viena jau aišku: Lietuvos Dienos prašo ne lietuviai, bet visų lietuvių kovą už laisvę suprantantieji atsakingi JAV politikai. Rezoliucija buvo priimta vienu balsu. O atsiminkime, kad Illinois Senatas ir Atstovų Rūmai kalba 8 milijonų amerikiečių vardu.

Antras džiuginantis reiškinys yra tas, kad Amerikos Balsas pagaliau nutarė įvesti pastovias radijo valandėles lietuvių kalba. Kada Amerikos Balsas pradės dirbti, atseit - informuoti okupuotosios Lietuvos žmones, dar tikslios datos nežinoma.

Paskutiniu metu dar gauta džiuginančių žinių, kad JAV Senatas ir Atstovų Rūmai svarstys Genocido įstatymo ratifikavimą ir, kaip eina žinios, jį tikrai ratifikuos.

O MES BRAIDOM PARTINIAM AKLIGATVY

Jau esu minėjęs, kad Mažosios Lietuvos Tarybos atsišaukimas vienos srovės laikraščiuose sukėlė audrą. Ta audra tebesiaučia. Žinomas pedagogas V. Čižiūnas atvirame laiške "Amerikos" redaktoriui reiškia pasipiktinimą "Amerikos" ataka prieš M. Lietuvos Tarybos Prezidiumą ir laišką baigia šiais žodžiais:

"Kaip gaila, kad p. Redaktorius užsimiršta taip netolerimą tremties praeitį. M. Lietuvos Taryba dėjo labai daug pastangų įeiti į VLIKO sudėtį ir jos pastangos buvo remiamos gausių tremties visuomenės balsų. Ką turi daryti M.L.Taryba, kai ji pati viena yra palikta rūpintis kultūrinio ir politiniu savo krašto tautiečių vienijimu ir švietimu? Ką turi ji pastatyti prieš vokietininkų pastangas suvilioti M. Lietuvos lietuvius į savo politines pinkles? Tuo tarpu tik savo partizanines pastangas. Paremkime M. Lietuvos Tarybą iš bendrojo Tautos Fondo lešų, o ji ir nepanorės paskirai rankioti aukas. Įjunkime pagaliau M.L.Tarybos atstovą į VLIKą, ir daug kas kitaip pasisuks "mažlietuvių" reikalų tvarkyme. Papamokslaukime verčiau šia kryptimi, o ne M.Lietuvos Tarybos adresu".

Naujasis "Amerikos" redaktorius A. Gražiūnas į V. Čižiūno atvirą laišką atsakė seniai iš "Žiburių" ir iš atskirų VLIKO asmenų žinomu jovažu: kad, kad ir t.t. ir t.t. Šių persenušių "argumentų" nėra prasmės kartoti. Išėitis, atrodo, bus pagaliau rasta, pralenkiant VLIKO politines intrigas. Šiuo reikalu Kanados "Nepriklausoma Lietuva" rašo:

"Po penkių metų pagaliau ir BALFas negalėjo toliau neatkreipti rimto dėmesio į Mažosios Lietuvos reikalus. Reikia pasidžiaugti, kad BALFo pirmininkas kun. dr. Končius, dabar nuvykęs Europon, jau oficialiai pajudino Mažosios Lietuvos lietuvių lygybės klausimą. Tai yra būtina ir svarbu.

Tiktai VLIKas, dėl tam tikros dalies savo narių nepakankamo pilietinio susipratimo šio nepaprastai svarbaus reikalo vi vis dar nemato ir negirdi. Visame pasaulyje esantieji lietuviai jau jam pasakė savo nuomonę. Jis, matyt, laukia daugiau.

Daug nesigilindami dabar į šiuos nesusipratimų ar piktos valios pasireiškimus, mes tiktai viena galime pasakyti: lietuviams nėra kitokių Lietuvos klausimų, kaip tiktai viena ir vie-

ninga Lietuva.

Siandien, atsižvelgiant į susidariusias sąlygas, reikia mums atkreipti ypatingas dėmesys į lietuvių tautos visumą ir nukreipti ypatingą dėmesį į tas vietas, kurios atsiduria didesniame pavojuje bei gresmėje.

Siandien dėl Mažosios Lietuvos, deja - jau tikrai likučių grumiasi... vokiečiai ir rusai, kurie tikisi amžiams okupuoti Mažosios Lietuvos Prūsiskąją dalį su Karaliaučiumi. Ir mažiausiai dėl to rūpinasi lietuviai.

Kas daryti? Reikia rūpintis visiems lietuviams, kur jie yra išsisklaidę. Todėl dabar paruošiami yra įstatatai draugijos, kurios tikslas yra padėti Mažosios Lietuvos lietuviams atlaikyti savo tautines teises ir lietuviškąją valstybingumą.

Žinoma, tai nėra vaistas mūsų gyvenimo vėžiui išpjauti, bet vis tik šokia-tokia profilaktinė priemonė, ir esvėikintina priemonė.

DAR DĖL DP

Birželio mėnesį Baltimorėje įvyko keli seimai. Tai Susivienijimo Lietuvių Amerikoje (banketo metu, kaip "Lietuvių Kelias" praneša, tekalbėta išimtinai angliškai), Tėvynės Mylėtojų Draugijos (senasis pirmininkas W. M. Chase pasiūlęs konkrečius būdus lietuviškajai kultūrai gelbėti ir iš delegatų tesulaukęs tylos sąmokslu, atsistatydino, padėčiai "atstatyti" greitomis sulipdyta valdyba, bet ar ji sugebės atstatyti TMD šlovingą praeitį, sunku spręsti) ir Sandaros. Pastarajame Seime kilo ginčų dėl principų ir vadovybės. Perrinkta senoji valdyba ir ji savo savaitraštyje štai ką deklaravo:

"Šia proga norisi priminti, jog kaip prieš seimą, taip ir po jo, ALT Sandara nebuvo, nėra ir nebus surišta su kokia nors užsienio politine partija, ar tai būtų krikščionys demokratai, ar tautininkai, ar liaudininkai ar socialistai, ar kokie kiti. Šioje šalyje sandariečiai yra tik arba respublikonai arba demokratai".

Gerbtinos senųjų JAV lietuvių pažiūros, bet užprotestuoti prieš jų pažiūras į... DP. Tas pats "Sandaros" Nr.27, kuriame išdėstyta deklaracija "esame tik arba respublikonai arba demokratai", kitoje vietoje gvoltu šaukia:

"Daugelyje apylinkių J.V. jau yra susikūrusios tremtinių draugijos, tremtinių namai, tremtinių žurnalai ir pan. Toks apsikrikštijimas tremtinių vardais Amerikoje nėra vykęs. Į Ameriką niekas žmonių netremia, jie patys noriai atvyksta ir apsigyvena."

Ir čia, deja, kitataučiai blaiviau išvelgia kaip kai kurie mūsų senieji tautiečiai. Šit James Burnham "The Coming Defeat of Communism" rašo:

Tremtinių "širdis nuolat jaudina grįžimo mintis; jie nenori susitaikyti su naujais namais naujoje tėvynėje. Ir tai yra pa-geidaujama, kad taip būtų. Nesusitaikymas su padėtimi yra simptomas, kad komunizmo plėtimosi taisyklė yra laikinas reiškiny-kinys ir drauge yra ženklas (omen) ir iš dalies įrodymas, kad toji taisyklė bus sugriauta".

IŠ KULTŪROS DARŽELIO

1. Rašytojų Draugija Clevelando Kultūros Fondo skyriaus valdybai pasiūlė prisiimti Jungtinių Amerikos Valstybių LKF Apygardos Valdybos pareigas, rūpintis suorganizuoti daugiau skyrių ir vėliau susaukti skyrių atstovų suvažiavimą, kuriame normalia tvarka būtų sudaryta LKF vadovybė Jungtinėse Valstybėse, - tai praneša "Dirva" Nr.28.

Tai gražu, bet... iš kur čia iniciatyvos griebiasi Rašytojų Draugija, kai Amerikoje yra LKFondo laikinosios valdybos nariai L. Dovydenas, V. Alantas ir kt.? Eina gandy, kad ir čia gauna balsą vienos partijos noras pirmauti. Viešpatie, kur einam užsimerkę, anot senų J. Aisčio žodžių!

2. M.K.Čiurlionio ansamblio koncertas, kaip "Vienybė" praneša, bus Amerikos Balso rudenį pertransliuotas okupuotai Lietuvai.

3. "Dirvos" Nr.27 pradedant atgaivinta "Lietuvių Archyvas". Tai Lietuvos istorijos metraštis, skirtas bolševizmo, nacionalsocializmo ir tremties metams išryškinti. Redaguoja žurnalistas Jonas Leonas.

4. "Draugas" paskelbė knygos platinimo akciją. Tėvų Marijonų žinioje esančios senosios ir naujosios knygos birželio-liepos mėnesiais parduodama 10% pigiau. Graži tai iniciatyva, bet ar daug kas tuomi pasinaudos?

LIETUVIŠKA SPAUSTUVĖ -

LIETUVIŠKOS KULTŪROS PAGRINDAS !

Paremkite jos kūrimą savo paskolos svaru! Ji atsiteis mums
š i m t e r i o p a i !

Julija Švabaitė-Gyliene

IŠ CIKLO "SAPNUOJU ŠIAURĖ..."

1.

T Ė V A S

Šią naktį aš mačiau senelį tėvą
Suklupusį ant lauko akmenų;
Tyliai dejuodamas jis meldės Dievui
Už seserį, už brolių ir už mus...

Ten didelių namų šaltuos griuvėsius
Liūdnom bedugnėm dairėsi langai
Ir gėso paskutinės gaisro šviesos,
Iš lėto krūpčiodamos ir plevendamos... Ilgais

Atodūsiais šlamėjo keistas vėjas
Po mirusias šakas berželių nulaužtų
Jis vaikščiojo nedrąsiai, lyg būtų vėl parėjęs
Iš tolimų, nežinomų kraštų...

Norėjau šaukti jam, kad man paliktų šviesą
Tų baigiančių užgesti pelenų - - -
Bet veltui laukiau ilgai, rankas ištiesus...
- Ryto vėsa lašėjo ant delnų...

2.

S E S U O

Rodosi, pareinu, o jie ten seserį išlydi,
Ir neša karstą sunkų net šeši;
Išbėga verkdami vaikai iš gričios,
Pabalę ir basi...

Ant rankų nešasi mažiausiąjį kaimynas,
- O kur tėvelis jų, močiutė, - jam šaukiu...
Ak, niekas niekas mano balso nepažino,
Tik švelgė nerimas iš nusiminusių akių - - -
- O kur abudu broliai, - kur, kaimyne,
Ko taip tyli, - ko nieko nesakai?
Kad mirė man sesuo pačioj jaunystėj
Ir liko elgetom vaikai?...

Lyg svetima jų ašarom bei skausmui

Veltui drabužio stvėriaus jo grubaus...
 Žmogus praejo greitai ir bejausmiš,
 Lyg nerimas jį suptų dar labiau...

Juozas Mikštas

 V A I Z D A S N U O K A L N Ų

Žvelgiu į Adelaidės grakščią panoramą,
 Žvelgiu nuo saulėje apsnūdusių kalnų.
 Ir nesuprantu, ką man medžių lapai šlama,
 Tiktai žinau: ne šia diena aš gyvenu.

Šiandien esu apsvaigęs ne nuo seno vyno,
 Ir ne nuo išpūdžio nepaprastai gilaus.
 Tai kas, vai kas dabar mane čia taip svaigina?
 Ir kas čia sunkią galvą prie širdies priglaus?

O niekas! Tik ikaitusių uolų pašlaitės
 Man skaudžiai primena, kad aš svetur esu.
 Ir vandenyno vingiai, švelniai išsiraitę,
 Iš tolumos prabyla ilgesio balsu.

Tai gal vien tik šis balsas taip keistai svaigina,
 Tai gal vien juo tiktai dabar čia gyvenu - - -
 Užklysta vėjas nuo bekraščio vandenyno,
 Bet neatgaivina jis apsnūdusių kalnų.

Žvelgiu į Adelaidės grakščią panoramą;
 Jinai pietų rimties ir saulės kupina.
 Čia ilsisi laivai, pasiekę uostą ramų,
 Tačiau ne man džiugiai čia šypsosi diena.

Adelaide, 1949.XII.14 d.

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

Dinamikos!.. Tėvynės labai
 Virš partijų tekils galva!
 Nuversk kiekvieną juodą stabą,
 Kuri praktike Lietuva!

FAUSTAS KIRŠA

AUSTRALIJOS LIETUVIS - 11 - 1950 m. rugpjūčio 7 d.

Mobosi iš Korėjos

(Mūsų korespondento Europoje)

Sovietinės Vokietijos valstybės saugumo ministerijoje Berlyne, Lichtenberge, neseniai ant sienos pakabino didelį Korėjos žemėlapi. Ant to žemėlapio valstybės saugumo ministeris vokietis Wilhelm Zeiser buvęs Karališkosios Prūsijos leitenantas, sekdamas karo pranešimus iš Korėjos labai rūpestingai smaigsto vėliavikes atžymėdamas fronto eigą. Zeiser vėliavikių smaigstyme turi patyrimo iš Ispanijos pilietinio karo, kur jis kaip gen. Gomec, taip pat smaigste vėliavikes. Zeiseriui Korėjos karas yra mokykla pasiruošti kovai už Vokietijos vienybę. Maždaug po savaitės, kai prasidėjo Korėjos karas, Maskvos politbiuras išakė Vokietijos Sovietų zonos vyriausybei 20% sustiprinti liaudies policiją. Nereikia manyti, kad policijos sustiprinimas suprantamas tuo, kad saugumo dėliai sustiprinama Berlyne ar kituose miestuose nesančią policiją. Atvirkščiai, sustiprinimas reiškia, kad būtų padidinti ir sustiprinti kadrai tos policijos, kuri stovi kareivinėse ir atlieka tas pačias funkcijas kaip ir kariuomenė. Tokiose kareivinėse esančios policijos šiandien priskaičiuojama per šimtą tūkstančių. Ji skirstosi į šiuos dalinius:

Pėstininkų daliniai.

Liaudies policijos pėstininkų daliniai stovi: Berlyne - Treptove, Kirchmoser, Kochsted, Torgau, Naumburg, Dessau, Gera, Gota, Quedlingburg, Erfurt, Leipzig, Grossenhain, Zittau, Pinnow, Weissenfels, Jena ir Apolensdorf.

Jų apsiginklavimas susideda iš: pistoleto 0,8 mm ir P. 38, karabino 98 klb., automato, puolamojo ginklo, lengvojo kulkosvaidžio, sunkiojo kulkosvaidžio ir minosvaidžio.

Artilerijos daliniai

Liaudies policijos artilerijos daliniai stovi paruošti šiose vietose: Potsdame, Hohenstucke, Kietz, Treuenbrietzen, Leipzig ir Döbeln.

Jų apginklavimas susideda iš: prieštankinių pabūklų 7,5 cm., sunkiųjų patrankų 10 cm, sunkiųjų lauko haubicų 15 cm ir pačių sunkiųjų patrankų 21 cm.

Tankų daliniai

Liaudies policijos tankų daliniai stovi: Kochstedt, Grossenhain ir Burge.

AUSTRALIJOS LIETUVIS

- 12 -

1950 m. rugpjūčio 7d.

Jų apginklavimas susideda iš: tankų T 34, tankų "Tiger" tipo, amunicijos vilkikų ir puolamųjų ginklų.

Oro pajėgų daliniai.

Liaudies policijos oro pajėgų daliniai stovi Kochstedt. Liaudies policijos aviacija dar negavo lektuvų, todėl vyksta tik karinis ir teoretinis apmokymas.

Vandens policijos daliniai

Ši policijos šaka buvo neseniai įsteigta, tačiau jau spėjo dalinius tinkamai paruošti. Neseniai po Berlyno sovietų rytų sektorių vandens policijos daliniai žygiavo gatvėmis ir matę pasakoja, kad jų uniforma ir apginklavimas niekuo nesiskiria nuo Hitlerio karo laivyno aprangos. Tuo tarpu policijos laivynas koncentruojasi šiose vietose: Šverine, Sasnič, Warnemünde ir Greifswalde.

Karininkų mokyklos.

Liaudies policijos karininkams ruošti mokyklos yra: Kochstedt, Torgau, Naumburg, Primerwald ir Grossenhain.

Maskva yra išakiusi Vokietijai iki 1951 m. visiškai paruošti policijos dalinius raudonosios armijos pavyzdžiu. Tam reikalui paskirtos labai didelės sumos pinigų. Taip pat ir policijos apginklavimui bei amunicijos ir ginklų rezervams padidinti be pertraukos dirba "Tatra" ir "Molotov" fabrikai, kurie ruošia karinę medžiagą tik Vokietijos sovietinei policijai.

Kartu su padidiniu liaudies policijos padaryta įvairių kitokių karinių reformų. Taip, pavyzdžiui, gaisrininkai įjungti į liaudies policiją ir taip pat apmokinami kariškai. Fabrikų apsaugai suorganizuoti darbininkai, kurie taip pat apmokinami ir apginkluojami. Iki šių metų galo tikimasi apginkluoti 150.000 darbininkų. Sovietinės Vokietijos vienas vyriausybės narys pareiškė, kad Korėjos įvykiai mus priverstė pradėti budojimą, nes ir mes būsime priversti pradėti tokią pat akciją prieš Amerikos imperializmą. Korėjos įvykiai yra ne tik tai mums pavyzdys, bet ir priežastis, verčianti mus apsiginkluoti.

Taip pat vienas žymus partietis pareiškė, kad liaudies policijai reikėtų karinių uostų, tačiau laikinai jie apsieisį išsinuomodami iš lenkų Stetino uostą, nes neužilgo jie turėsį Lübecko, Hamburgo ir Bremeno uostus.

L.

Spaustuvė

MONTUOJAMOS MAŠINOS. TALKININKAI I PAGALBĄ. PASKOLOS GAUTA JAU 76%. PASKOLA IR TOLIAU GYVAI PLAUKIA

Šiuo metu montuojamas linotipas ir spausdinamoji mašina. Atsižvelgiant į tai, kad sunku gauti reikalingus specialistus, kurie iškart darbą baigtų, montavimas su pertraukomis (nes pakviestieji inžinieriai dirba kitose įmonėse) truks apie porą savaitių.

Liepos 29 dieną mūsų bičiuliai Simanas Povilaitis, Jonas Vizbaras ir Tadas Opolskis talkininkavo pritaikant spaustuves reikalams patalpas. S. Povilaitis atliko kai kuriuos staliaus darbus, gi J. Vizbaras su T. Opolskiu padėjo betonuoti grindis, kur statomos mašinos. Visiems jiems nuoširdus ačiū!

Kai tik mašinos bus sumontuotos bus pakviesti vietos visuomeninių ir kultūrinių organizacijų atstovai įsitikinti vietoje, kas jau yra padaryta ir kas daroma. Apie tai skaitytojus informuosime.

Paskolos gauta jau 76% numatytos sumos. Dar trūksta £180 iki galutinės paskolos sumos - £750. Turime dar mokėti už jau nupirktas mašinas ir už kitus būtiniausius reikmenis. Nuoširdžiai prašome tautiečius, kiek dar kas gali, paskubėti su paskolos svaru.

Artimiausiomis dienomis bus jau išsiuntinėti paskolos lakštai.

Gi paskola iki šiol gyvai plaukia.

<u>Vosylius Vytautas ir Skobeika Vytautas</u>	£5
<u>V. Ratkevičius, Adelaide,</u>	"1
<u>J. Kalakauskas-Kalakonis, Bathurst, NSW:</u> "Šia proga noriu Tamstą ir Tamstos colegas pasveikinti ir palinkėti sėkmės spaustuvę, lietuvišką spaustuvę organizuojant.	
Ką-gi - gimėte palapinėje (turiu galvoje "A.L." ir leidyklą), išaugote krūmelių šešėlyje, laikraščiu lietuviškam kelią svetimoje žemėje žibaline lempa pašvietete. O dabar - sava spaustuve. Tai svarbu visai lietuviškai bendruomenei. Tai svarbus dalykas tautine, kultūrine ir, pagaliau, ekonomine prasme"	£1
<u>Dail. Vaclovas Ratas, Perth, W.A.</u>	"1
<u>B. Cunovas, Perth, W.A.</u>	"1
<u>Z. Samuolis, Adelaide, S. A.</u>	"5
<u>V. Pleškūnas, Fitzroy, Vic.</u>	"1

<u>J. Vaičiulis</u> , Somers, Vic.	£1
<u>M. Kymontas</u> , Bathurst, NSW: "... ir linkiu "Australijos Lietuviui" lankyti mus jeigu ne du, tai bent vieną kartą į savaitę"	"2
<u>G.Š.</u> : "Jūsų sumanymas sveikintinas ir visokiariopai remtinas. Nuosava spaustuvė - tvirtas pagrindas lietuviškam žodžiui ir didelis veiksnys palaikyti mūsų, kaip žmogaus ir lietuvių dvasių svečioje šalyje. Savo ir dukros M. vardu siunčiu kuklią paskolą	"2
<u>B. N.</u>	"1
<u>Ona Barzdiene</u> , Brisbane, Q.	"2
<u>Vladas Morkys</u> , Adelaide, S. A.	"2
<u>Martynas Lumpreikšas</u> , Leigh Creek, S.A.	"2
<u>Inž. P. Cepulis</u> , Naujoji Zelandija: "Dideliam ir kilniam tikslui - savo spaustuvės išsigijimui, šiuo kart, prisiunčiu £1 (N.Z.). Linkiu, kad Jūsų didelis darbas, kuri pradėjote, tikrai pavyktų"	"1
<u>Vytautas Pažereckas</u> , Newcastle, NSW: "Tai yra tikrai idealus darbas"	"1
<u>P. Bienkevičius</u> , St. Kilda, Vic.	"1
<u>V. Raginis</u> , Geelong, Vic.: "Spauda yra didžiausias veiksnys mūsų kultūros ir tautybės išlaikymui. Jūs tęsiate knygnešių pradėtą darbą. Ištvėrmės ir pasisekimo linkiu Jums, naujieji knygnešiai!"	"2
<u>Martynas Janulis</u> , Geelong, Vic.	"1
<u>J. ir J. Žalkauskai</u> , E. Melbourne, Vic.: "Nuoširdžiau - siai trokšdami kuogreičiausiai skaityti pirmuosius lietuviškus žodžius iš lietuviškos spaustuvės, siunčiame Akademiniio Skautų Sąjūdžio Adelaides skyrius per V. Ilgūną, Adelaide, S.A.	"10
<u>B. Petkevičius</u> , Nornington: "Jūs ne tik pirmieji atžargariame kontinente išleidote pirmąjį laikraštį gaiviniui lietuviškumo, bet taip pat būsite pirmieji įsteigę taip didelės svarbos lietuviškai kultūrai išlaikyti šią spaustuvę. Ne tiek aš esu Jums už tai dėkingas, kiek mano mažieji, nes tas jiems neleis pamiršti savo brangiosios tėvynės ir gražiausios kalbos"	"1
<u>L. P.</u>	"1
<u>Vladas Šablevičius</u> , Sydney, NSW	"1

(Tęsa sekančiame numeryje)

THE HISTORICAL
 BACKGROUND OF
 LITHUANIA

(Continued)

2. The Grand Duchy of Lithuania and the Kingdom of Lithuania.

The twelfth century marks the beginning of the political organisation of the Lithuanian people and the rise on independent powerful chiefs and military leaders or Dukes. Under their leadership distant military expeditions were made to the North (the Republics of Pskov and Novgorod), to the Russian lands up to the Dnieper, and to the Polish dominions upon the Vistula and in Polonia Minor. The fusion of the Lithuanians into one state was accomplished at a time when there was still no great foreign menace; the dangerous Teutonic order had not yet become a neighbour, to be reckoned with, and Russia was still disunited and weak. But the establishment of the Order of the Sword in Livonia (1202) and especially the advent of the Teutonic Order (Knights of the Cross) to the territory of the Prussians, between the Vistula and the Nemunas (1230), changed the entire course of Lithuanian medieval history, making it the story of unceasing and sanguinary warfare against the German advance. Forced to seek support in the Slavic East against the German pressure from the West, Lithuania, in the reign of her first King, Mindaugas (d. 1263), who had received his crown from Pope Innocent IV, clashed with the Tartars, who had held Russia in bondage for two hundred years, and were thrusting toward Central Europe. Eventually the Tartar advance was stopped. In the course of these events, vast stretches of Russian territory came under Lithuanian dominion. It was, therefore, not without reason that the founder of the new Lithuanian dynasty, Gediminas (d. 1340), whose grandson reigned in Poland and great-great-grandchildren in Hungary and Czecho-Slovakia, styled

himself "Rex Lithuanorum ad multorum Ruthenorum". Gediminas' son, the Grand Duke of Lithuania Algirdas (d.1377), is considered by historians to be one of the greatest statesmen of the Middle Ages. His brother Kęstutis (d.1382) spent most of his life in fighting the Teutonic Order.

The Lithuania of that day reached the apogee of her power in the reign of Kęstutis' son, Vytautas the Great (d.1430). In the West, together with his cousin Jogaila, King of Poland, at the battle of Grünwald-Tannenberg, in 1410, struck a mortal blow at the Teutonic Order, practically ending wars which had been going on for two hundred years and stopping the German drive to the East for five hundred years. In the East, in spite of his reverse at Vorksla (1399), Vytautas not only wrested Russian territories from the Tartars but forced them to recognise his overlordship. In Southern Russia, to contain the devastating incursions of the Asiatics, he built fortresses and planted colonies. In the days of Vytautas the Great, Lithuanian territory extended to the Black Sea. For his services to Europe Vytautas was invested with royal dignity by the Emperor Sigismund but died before he could be crowned, leaving no direct heirs.

The great heritage of Vytautas was maintained up to the death of the Grand Duke Casimir (d.1492). But as Muscovy threw off the Tartar yoke and grew in power, the retention of her eastern conquests became for Lithuania an ever harder task.

Lithuania stopped the German thrust to the East, but only at the cost of enormous losses in people and land; a part of the Lithuanian people, the Old-Prussians, were exterminated and large tracts of Lithuanian territory, with the mouth of the Nemunas, fell into German hands. But for strong Lithuanian opposition the state founded by the Teutonic Order would have reached from the Oder to Narva, on the Gulf of Finland, and eastwards to the Dnieper. Lithuania divided that state in two. Had the Germans succeeded in eliminating this Lithuanian wedge, the whole history of Eastern and Central Europe would have taken another turn. The Dnieper, which joins the Baltic lands with the regions inhabited by the Eastern Slavs and, through them, with the Mediterranean, and is the true axis of Eastern Europe, would have become a German frontier river. Frequently this great struggle has been inaccurately designated as the contest of Slav against Teuton. As a matter of fact, in the wars against the exponent of Germanic aggression

in the Middle Ages, the Teutonic Order, the fundamental and decisive role was played by the Lithuanians. At the same time throughout the far-flung territories inhabited by the White Russians, Ukrainians and Russians, which she had liberated and defended from Tartars, medieval Lithuanian re-introduced order and cultural progress. The systematic body of law, known as the "Lithuanian Statute", under which those regions were administered during the Lithuanian domination, was left in force (until 1840) even under Russian rule.

(To be continued).

EXPLANATIONS - PAAIŠKINIMAI

Pastaba: Tarimas skliausteliuose tik dėl orientacijos. Nežinomų žodžių tikrą tarimą klauskite australo.

Grand Duchy (grent dačy) - Didžioji Kunigaikštija
 Kingdom - Karalija
 century (centšery) - šimtmetis
 mark - žymėti
 beginning - pradžia
 rise - kilimas
 independent - nepriklausomas
 powerful - stiprus, galingas
 leader - vadas
 duke - kunigaikštis
 leadership - vadovavimas, vadovybė
 distant - tolimas
 expedition (ekspedišn) - ekspedicija, žygis
 up to the Dnieper - iki pat Dniepro
 dominion - dominija, valdoma sritis
 fusion - susiliejimas, susiorganizavimas
 accomplish (ekompliš) - užbaigti, atlikti
 foreign (forin) - svetimas, užsieninis
 menace (menes) - grūmojimas, grąsinimas
 dangerous (dendžeres) - pavojingas
 Teutonic order - teotonų ordenas, Kryžiuočių ordenas
 yet - dar
 become, became, become - tapti
 neighbour (neibor) - kaimynas
 reckon (rekn) - skaičiuoti, apskaičiuoti
 to be reckoned with - su kuriuo reiktų skaitytis

disunited (dizjunaited) - nesuvienytas
 weak - silpnas
 establishment - ikūrimas, isteigimas
 the Order of the Sword - Kardinių ordenas
 especially (ispešely) - ypač
 advent - - priartejimas
 knight (kait) - riteris
 Knights of the Cross - Kryžiaus riteriai, kryžiuočiai
 between - tarp
 change - pakeisti
 entire (intair) - ištisas, visas
 medieval (medivel) - viduramžiškas, viduramžių
 unceasing (ansysing) - nepaliaujamas
 sanguinary (sengvinery) - žiaurus; kruvinas
 warfare - karas
 advance - veržimasis pirmyn.
 to force - priversti
 seek, sought, sought (syk, sōt) - ieškoti
 support - parama
 Slavic East - Rytų Slavai
 pressure - spaudimas
 reign (rein) - viešpatavimas
 receive (risyv) - gauti
 crown - karūna
 Pope - popiežius
 tartar - totorius
 bondage (bondidž) - vergija, priespauda
 thrust - stumtis
 to stop - sustabdyti
 In the course of these events - šių įvykių eigoje
 vast - platus, didelis
 stretches - plotai
 without - be
 reason (ryzen) - priežastis, pagrindas
 founder - ikūrejas
 dynasty - dinastija, viešpataujanti gimine
 great-great-grandchildren - pro-provaikiai
 style oneself (stail ...) - tituluotis
 consider - laikyti (kuo nors)
 statesman - valstybės vyras, politikas
 spend, spent, spent - praleisti
 fighting - kova
 life (laif) - gyvenimas

apogee (epodži) - aukščiausias taškas
 strike, struck, struck - suduoti
 mortal - mirtinas
 blow (blou) - smūgis
 drive - judėjimas, veržimasis
 in spite of - nežiūrint
 reverse - pralaimėjimas
 wrest (rest) - iškovoti, išveržti
 recognise - pripažinti
 overlordship - viršenybė
 contain - sulaikyti
 devastate (devesteit) - terioti, niokioti
 incursion (inkėršen) - (priešo) įsibrovimas, įsiveržimas
 build, built, built - statyti
 fortress (fortris) - tvirtovė
 plant - įtaisyti, įrengti
 invest - suteikti
 royal dignity - karališka garbė (karūna)
 to crown - vainikuoti
 heir - paveldetojas
 heritage (heritidž) - paveldėjimas, palikimas
 maintain - palaikyti, tęsti
 throw off - nusikratyti, numesti
 yoke - jungas
 to grow, grew, grown - augti, išaugti
 retention - išlaikymas
 conquest - nugalėjimas
 eastern conquests - rytuose įgytos žemės
 ever - vis
 task - uždavinys (...vis sunkesnis uždavinys buvo išlaikyti...)
 enormous - milžiniškas
 enormous losses - milžiniški nuostoliai
 exterminate - išnaikinti
 tract - plotas
 mouth - žiotys (upės)
 eastwards - į rytus, rytų link
 succeed - pavykti, pasisekti
 eliminate - išstumti, išskirti, eliminuoti
 wedge - pleištas
 turn - posukis
 to join - jungti
 inhabit - apgyventi

slav - slavas
 true (tru) - teisingas, tikras
 axis (daug.: axes) - ašis
 frequently - dažnai
 struggle - kova
 inaccurately (inekjureitly) - netiksliai, neteisingai
 designate (designait) - pažymėti, (pri)skirti
 contest kova
 fundamental - pagrindinis
 decisive (desaisiv) - sprendžiamas, lemiamas
 far-flung - toli siekiančias

AMERICAN ENLISTMENT EXTENDED

Australian Associated Press

WASHINGTON, July 28.

President Truman late yesterday extended for 12 months all enlistments in the armed forces due to expire between yesterday and July 9 next year.

The US Air Force would increase its strength from 48 groups to 63 within 12 months and to 69 groups by January, 1953, Representative Vinson, chairman of the House Armed Services Committee, announced yesterday.

He said that the Air Force had begun to build its strength to the target of 548,311 officers and men which would be an increase of 136,311 over the total on June 30.

The Defence Department announced yesterday that 100,000 men would be conscripted into the army during September.

The department added that it planned to engage 236,978 more white-collar workers and skilled and unskilled laborers under President Truman's preparedness programme.

The Maritime Administration yesterday ordered the recommissioning of 30 more Victory cargo ships.

It had previously withdrawn 35 cargo ships and 12 troop transports from the reserve fleet for use in the Korean war.

Enlistment - įrašymas (karo tarnybai)

extend - išplesti

late - vėlai

expire (ikspair) - prabėgti (laikas), baigtis

due to expire... - kuriems tarnybos laikas baigės...

AUSTRALIJOS LIETUVIS - 21 - 1950 m. rugpjūčio 7 d.

Air Force - oro laivynas, aviacija
 increase - padidėti
 strength - galia, jėga
 group - grupė (aviacijos dalinys)
 within - laike
 chairman (čermen) - pirmininkas
 begin, begun, began - pradėti
 to the target - iki
 target - taikinys
 conscript (prievara) šaukti kariuomenėn, mobilizuoti
 engage - angažuoti, priimti
 white-collar - "baltkalnierius", atseit, tie, kurie dirba tik
 "baltą darbą" ir dėvi baltus kalnierius. USA
 taip vadinami įstaigų bei įmonių tarnautojai.
 skilled - išlavintas
 preparedness - pasirengimas
 Maritime (meritaim) - jūrų...
 recommissioning - vėl paimti tarnybon
 cargo ship - prekių laivas
 previously anksčiau, prieš
 reserve fleet - rezervinis laivynas

 H U M O U R

Wife: But you have such distorted views on everything.
 Husband: Do you wonder when we have just exchanged our views.
 (Merry Mag, India)

distort - iškraipyti, iškreipti
 view - pažiūra
 wonder - stebėtis
 exchange - pasikeisti, pakeisti

EXPENSIVE SOCIAL CALL BY ELEPHANTS

Melbourne, July 12.

Two elephants from a travelling circus almost wrecked the back portion of a house at Wycheproof this morning.

Mr. and Mrs. Colin Morrison were awakened at 1.30 a.m. by a heavy crash on the back verandah.

Mr. Morrison found the elephants on the verandah, one with

its head through the door.

The flooring had collapsed and a 2,000-gallon water tank was lying on its side on the ground.

He ran to the circus site and returned with the attendant.

They found the elephants eating a half-case of cooking apples.

The four Morrison children were bitterly disappointed this morning because they had slept through the "invasion".

Expensive - brangus
 social call -(sošel kol) - visuomeniškas apsilankymas, vizitas
 elephant - dramblys
 travelling circus - keliaujantis cirkas
 almost - beveik
 wreck - nugriauti, nuversti
 back portion - užpakalinė dalis (namo)
 awake - pabudinti
 crash - trenksmas
 verandal - veranda
 find, found, found - rasti
 flooring - grindys
 collapse - sugriūti, suvirsti
 on the ground - ant žemės
 run, ran, run - bėgti
 site - vieta
 attendant - prižiūrėtojas
 half-case - pusė dėžės
 bitterly - žiauriai, nepaprastai
 disappointed - sutrukdyti (miege)
 sleep, slept, slept - miegoti
 invasion - invasijs

Teacher: An anonymous person is one who does not wish to be known. Who's that laughing in the class?

Small Voice: Please, sir, anonymous person.

(Tit-Bits, Engl.)

anonymous - anonimiškas, nežinomas

laugh -(laf) - juoktis

=====

APIE LIETUVIŲ CENTRĄ AUSTRALIJOJE

(Diskusinis. Red.)

Lietuvių centru Australijoje čia suprantame Australijos Lietuvių Bendruomenės centro organų buveinę, su kuria glaudžiai ir šiai visuotiniai skyrių atstovų suvažiavimai. Nagrinejant šį klausimą kategoriškai atmetamos visokios "tradicijos", individualūs sentimentai bei kiti subjektyvūs veiksniai. Visos lietuvių bendruomenės interesai šiuo atveju yra lemiamos reikšmės.

Iki šiolei lietuvių bendruomenės centro organai yra Sydnejuje. Lemiamos reikšmės, kaip atrodo, čia turejo "tradicinis tęstinumas", nes iki DP imigracijos keliolika lietuvių, atvykusių į Australiją anksčiau, susispietė daugiausia Sydnejuje ar jo apylinkėse ir sudarė mažytę Australijos Lietuvių Draugiją, kurios uždaviniai ribojosi metiniais narių susitikimais, anot vieno "seno" tautiečio išsireiškimu, "susirinkus išgerti po pantį alaus". Savaimė suprantama, kad atvykus į Australiją apie 5.000 naujų tautiečių, kurių emigracijos priežastis ne ekonominio pobūdžio, kaip daugumoje pirmųjų emigrantų, bet politinio, ir kurių uždaviniai emigracijoje yra visai kiti, negu pirmųjų emigrantų, centro organams taip pat tenka visai kitus uždavinius vykdyti, negu tik susirinkus "išgerti po pantį alaus".

Du pirmieji suvažiavimai Sydnejuje parodė, kad praktiškai tai nebuvo visuotini lietuvių atstovų suvažiavimai, bet Sydnejuje ir artimesnėse apylinkėse gyvenančių tautiečių suvažiavimai, kurių tarpe buvo iš Adelaidės ir Melbourne po vieną svečią, neturėjusį jokios lemiamos reikšmės, nes pagal dabartinį ALD statutą balsavimo teisę turi kiekvienas narys, bet ne skyrių atstovai.

Prašidėjus persiorganizavimui pagal Pasaulio Lietuvių Bendruomenės nuostatus kyla klausimas, kur turėtų būti centro organų buveinė. Atsakymas čia gautų būti labai trumpas: "geografiniame" lietuvių centre, atseit, vietoje, kuri maždaug visiems vienodai pasiekiamą.

Pažvelkime į Australijos žemėlapi.

Didžiausi ir aktingiausi lietuvių centrai yra Sydnejuje,

Melbourne ir Adelaidėje (iš jų silpniausia reiškiasi Sydnejuje); antraeiliai centrai yra Brisbane, Canberroje, Geelonge, Hobarte (Tas.) ir mažesnieji dar kitose vietose. Ir čia prašyte prašosi išvada: Melbournas yra pačiame šių vietovių centre!. Atstumas iš Sydnejaus į Melbourną yra maždaug toks pat, kaip ir iš Adelaidės. Canberrai tik šiek tiek toliau, bet Geelongas (apie 60 mylių nuo Melbourne), kur kuriasi stiprus lietuvių centras, taip pat Hobart, visai priarteja.

Lietuvių gausumo atžvilgiu Melbournas stovi lygia greta su Sydneju ir Adelaide. Tai, kad Sydnejus yra didžiausias miestas Australijoje - čia neturi jokios reikšmės, juo labiau, kad ir Melbournas savo didumu maža atsilieka.

Prasidėjęs ALD-jos skyrių persiorganizavimas pagal PLB-nės nuostatus (deja, ne centro iniciatyva, bet skyrių...) turėtų sukurti savo galutėje išvadoje centrą, kurio rezidencija būtų visiems vienodai pasiekiamoje vietoje.

Patiekdamas šias mintis norėčiau, kad ir daugiau skaitytojų šiuo mums aktuali klausimu pasisakytų.

J. Jurgūnas

KAIP STIPRI RAUDONOJI ARMIJA

(Mūsų Europos korespondento)

Šiandien visus domina klausimas, kiek iš tikrųjų kariuomenės turi Sovietų Sąjunga. Visaip spėliojama. Vieni tvirtina, kad dabartiniu metu tėra gerai paruoštos kariuomenės tik 100 divizijų, kiti gi apskaičiuoja, kad taikos metu Sovietų Sąjunga turinti ne mažiau kaip 200 divizijų, o karo metu gali pastatyti net iki 500 divizijų. Į šį klausimą duoda atsakymą prancūzų plačiai skaitomas laikraštis "Le Monde".

"Le Monde", remdamasis patikimais duomenimis, apskaičiavo, kad Sovietų Sąjunga dabartiniu metu turi 175 iki 200 divizijų. Tame skaičiuje įeina: pusė motorizuotų ar nemotorizuotų peštininkų, mažiau kaip trečdalis tankų divizijų, kurios ir sudaro visos armijos elitą.

Vienas ketvirtadalis divizijų nuolatiniai stovi vakarų Rusijoje, apie 40-50 divizijų yra Rytų Vokietijoje ir satelitinuose kraštuose. Kita dalis apie 30-40 divizijų stovi Kaukaze, Sibire ir tolimuose Rytuose.

Karo atveju, "Le Monde" manymu, laike dviejų-trijų mėnesių Sovietų Sąjunga galinti pastatyti iki 300 divizijų ir laike

šešių-dvylikos mėnesių iki 500 divizijų.

D i v i z i j ų k o k y b ė, "Le Monde" manymu, yra nekokia. Vakariečių kariuomenėje ypatingas dėmesys kreipiamas į kariuomenės apginklavimą, tuo tarpu raudonoji armija tuo nepasižymi. Karo atveju, reikia manyti, Sovietų Sąjunga mes dviejų rūšių kariuomenę: gerai paruoštas disciplinuotas ir gerai ginkluotas divizijas ir kartu blogai apginkluotas ir nedisciplinuotas divizijas. Kitaip sakant, tos disciplinuotos divizijos savo pavyzdžiu stums blogąsias divizijas. Laike karo su vokiečiais šis būdas buvo išbandytas ir pasirodė, kad ir puslaukiniai gali neblogai kariauti jei yra kas juos varo.

Toliau "Le Monde" rašo, kad Rytų Vokietijoje stovinčios divizijos yra išimtinai parinktos gerosios ir gerai ginkluotos. Taip pat ir Vakarų Rusijoje stovinčios divizijos pasižymi modernišku apginklavimu ir gera kovingumo jėga. Paskutiniu metu ypač esą siunčiami į Vokietiją pastiprinimai ir kariuomenė performuojama į gerąją rūšį. Tas yra daroma tuo tikslu, kad būsimo karo atveju kaip tik toms armijoms teks susidurti su gerai ginkluota vakariečių armija.

S o v i e t i n ė s d i v i z i j o s s u s i d e d a v i d u t i n i š k a i i š 11.000 vyrų, tuo tarpu amerikiečių divizija yra 50% didesnė. Trupių apginklavimas, tankų pajėgumas ir amunicijos transporto priemonės yra taip pat daug blogesni kaip amerikiečių. "Le Monde" yra pilnai įsitikinęs, kad trys sovietinės divizijos teatstoja dvi amerikoniškas divizijas.

Sarvuočių divizija susideda iš 10.000 vyrų ir 270 įvairių rūšių tankų remiamą gana stiprios artilerijos. Ypač, reikia pabrėžti, kad sovietai turi ar tik ne geriausią artileriją pasaulyje. Kas nežino iš pereinamo karo "Stalino vargonų", kuriais nemaža baimės įvarė vokiečių kariuomenei.

K a r i u o m e n ė s t o b u l i n i m a s v y k s t a p i l n u t e m p u. Sovietų generalinis štabas yra įsitikinęs, kad ateinančiais metais sovietų kariuomenė bus pilnai sumoderninta ir gerai ginkluota. Taip pat ir discipliną stengiamasi įvesti kiek galima griežtesnę. Tam reikalui vyksta parinkimas gerų karininkų ir kareivių, kurie paskirstomi po nedisciplinuotas divizijas, kad jie būtų tas skatinantis ir varantis kyls. Todėl visas sovietų politikos uždavinys yra kiek galima ilgiau išvengti karo, kad sustiprintų savo kariuomenę, o tuomet jau pradėti ginklų kalbą. (k).

NEGAUTA NĖ PAŽADŲ

Vokietijoje pasiliekančiųjų mūsų tautiečių būklė yra gana kritiška. Išskiriant BALFą ir Amerikos lietuvius, kitų kraštų lietuviai, netgi ten neseniai nuvažiavusieji DP, jiems pagalbos neteikia. Gal todėl, kad tuč-tuočiau įkibo į nuosavų namų statybą. Lietuvos Raudonasis Kryžius kreipėsi į Kanados, Australijos ir kitų kraštų lietuvius, prašydamas paramos. Deja, netikėtai kad negauta paramos, bet dargi nei pažadų, nei atsakymo. Ir čia, rodos, juos bus aplenkę senieji Amerikos lietuviai, kurie dažnomis progomis atsimena jiems visiškai nepažįstamus tremtinius. Tikėtosi paramos lietuviškų mokyklų išlaikymui negauta iš niekur.

Toks kai kurių užjūrio lietuvių abejingumas Vokietijoje vargstančių ir negalinčių emigruoti mūsų tautiečių atžvilgiu labai skaudžiai paveikė tremtinius morališkai, nesgi ir individualė šalpa iš Australijos ir Kanados lietuvių, netgi giminėms, yra labai nežymi ir menka. Čia pasilikusieji lietuviai negali atsistebėti jų pergreitu sumaterialėjimu. (mūsų koresp. Vokiet.)

R E D A K C I J A: Užmetimas dėl sumaterialėjimo mums nėra visai teisingas. Pasilikusiųjų Vokietijoje šalpos reikalą turi vykdyti ALD Centro Valdyba. Ji gi, paskelbusi net ne ištiesai, vieną kitą Lietuvos Raudonojo Kryžiaus atsišaukimą "Mūsų Pastogeje" laiko savo pareigą atlikusi ir daugiau ne piršto nepajudino. Tai neleistinas apsileidimas. Ir iš viso, atrodo, kad Centro Valdyba tokiais reikalais nesidomauja.

Kad tautiečių širdys dar nėra užkietėjusios, nors ir mes esame turtais nepertekę, rodo gana gausios aukos Tautos Fondui, kurių rinkimas taip pat ne per daug organizuotas. Juk jei šią dieną kuris nors tautietis norėtų net individualiai pasiųsti vieną kitą siuntinėlių vargstantiems Vokietijoje, jis net nežino, kur siųsti. Kad pagalba pasilikusiems mažai darbingiems būtinai reikalinga - tuo niekas neabejoja ir mūsų pareiga kiek galint padėti.

MIRĖ SĖSDAMAS LAIVAN.

Liepos 11 d. mirė muzikas Jonas Bondarenko, mirė atlikęs visus emigracinius formalumus kelionei į Australiją ir sėsdamas jau į laivą, kur ruošėsi vykti pas savo vaikus. Velionis buvo gimęs 1889 m. ir pasižymėjo kaip geras ir nuoširdus muzikos mokytojas, chorų vedėjas. Tremtyje gyvendamas į įvairiose stovyklose buvo sukūręs muzikinius kolektyvus. Palaidotas Delmenhorsto kapinėse.

PASIKEITĖ REDAKTORIAI.

Redagavęs "Mūsų Pastogę" nuo pat pirmo numerio žurnalistas -rašytojas Juozas Žukauskas iš redaktoriaus pareigų pasitraukė. Jo vieton ALD Centro Valdyba pakvietė Julijų Veteikį.

Iš tilpusio "M.P." naujojo redaktoriaus žodžio susidaro išpūdis, kad p. J. Žukauskas pasitraukė dėl kokių nors nesutarimų, nes "M.Pastogėje" nėra net jo atsisveikinimo žodžio su skaitytojais.

Taip pat pasitraukė ir Australijos Lietuvių Katalikų Draugijos, leidžiamos "Užuovėjos" redaktorių Vincas Kazokas, gi jo vieton pakviestas Mikas Apinys. Pati "Užuovėja" pavadinama "Australijos Lietuvių Katalikų laikraštis", ne žurnalas, kaip iki šiolei, ir teks daugiau informacinę medžiagą.

Naujiems redaktoriams linkime kuogeriausios sėkmės.

ADELAIDĖS TEATRALAI PLUŠA

Mūsų scenos meno entuziastai Adelaidėje kruta pluša. Šiuo metu intensyviai ruošiasi Petro Vaičiūno "Sudrumstosios Ramybės", keturių veiksmų dramos, pastatymui. Režisuoja Elena Dainienė. Jos žodžiais, visi dirba su nepaprastu entuziazmu ir pasiryžimu. O tai jau yra tvirtas laidas, kad Adelaidės lietuviai teatralai ir vėl prabils į mus nuo scenos.

Veikalo pastatymas numatomas Kalėdų atostogų metu. Tautiečiai iš provincijos jau dabar turėtų įtraukti į "planą" ta proga kelionę į Adelaidę. Tikras pastatymo laikas bus paskelbtas. (j)

AUSTRALIJOS LIETUVIS - 28 - 1950 m. rugpjūčio 7 d.

ELENOS KEPALAITĖS IŠRAIŠKOS ŠOKIO KONCERTAS

Vilniaus operos baleto šokėja Elena Kepalaitė, Melbourne, Town Haleje išpildo išraiškos šokio koncertą. Pasitraukusi į Vakarų Europą, Elena Kepalaitė nusigrižta nuo klasikinio baleto ir studijuoja šokio meną pas žymų išraiškos meno šokio mokytoją Walter Klass'ą. Įtakoje savo mokytojo Vokietijoje turejo pirmuosius viešus išraiškos šokio koncertus.

Atvykusi į Australiją toliau studijuoja išraiškos šokio mokykloje pas vienietę Mrs. Hanni Kolm, Melbourne.

Elena Kepalaitė, padedama Danutės Nasvytytės, po ilgo ir įtempto darbo pasiruošė individualiam koncertui, kuris įvyksta š.m. rugpjūčio mėn. 23 d. Melbourne, Town Haleje.

ŽUVO JONAS GAILEVIČIUS

Mūsų tautietis Jonas Gailevičius, 40 m. amž., dėl nelaimingo atsitikimo darbe Melbourne uoste Newport vietoje buvo užmuštas.

"VYTIS" PIRMOJE VIETOJE

Liepos 27 d. buvo žaidžiamos priešpaskutinės pirmenybių rungtynės su O.B.J. ir laimėtos 59:42 (28:23), ir rugpjūčio 3 d. paskutinės rungtynės su praeitų metų meisteriu, kurios laimėtos 47:38 (21:23).

Iš viso "Vyties" krepšininkai surinko 24 taškus ir krepšių santykis yra 586:426 + 160.

Baigus pirmenybių rungtynes komandos išsirikiavo sekančiai:

1. VYTIS	24 taškai	586:426
2. YMCA	24 "	473:363
3. O. B. J.	20 "	544:408
4. Kingston	16 "	437:376
5. Estonian	12 "	423:474
6. L. O. S.	8 "	340:526
7. Panthers	6 "	350:461
8. McDonalds	2 "	349:468

Už "Vytį" per pirmenybių varžybas žaidė ir pelnė taškų:

1. Jaciunskis Kęstutis	156	6. Sekas Algis	23
2. Urnevičius Stasys	123	7. Brocenka Kostas	16
3. Ignatavičius Algis	109	8. Pyragius Eugenijus	9
4. Gurskis Virgilijus	80	9. Šertvytis Mykolas	1
5. Čiplys Modestas	34	10. Dainius Vytautas	0

Pagal australių krepšinio pirmenybių statutą, pirmosios keturios komandos žaidžia dėl meisterio vardo.

Pusiaufinalinės rungtynės bus ateinantį ketvirtadienį OBJ

AUSTRALIJOS LIETUVIS - 29 - 1950 m. rugpjūčio 7 d.

salėje (ten, kur nuolat vyksta varžybos):

VYTIS - OBJ ir YMCA - Kongston ir po to laimėtojai rugpjūčio 17 d. žaidžia finalą.

Labai nesmagu konstatuoti, kad lietuviška publika laike varžybų elgiasi nekorektiškai. Galima savo komandą skatinti, bet priešingai komandai riksmu negalima trukdyti.

Atrodo, kad finale susitiks "VYTIS" - YMCA, arba Lietuviai-Latviai. Kas bus Pietų Australijos meisteriu parodys ateinančios varžybos.

JuRa

A. L. D.

Sydney, N.S.W., 1950. VIII. 2d.

CENTRO REVIZIJOS KOMISIJA

"Australijos Lietuvis" Redaktoriui.

Australijos Lietuvių Draugijos Centro Valdybos Revizijos Komisija maloniai prašo artimiausiame Tamstos redaguojamojo laikraščio numeryje patalpinti sekančio turinio pranešimą:

"Australijos Lietuvių Draugijos Centro Revizijos Komisija, išeidama iš š.m. birželio mėn. 14 d. Draugijos Centro Valdybos veiklos tikrinimo akto ir š.m. liepos mėn. 19 d. protokolo Nr. 5 davinių, ALD-jos tikslų, nusakytų jos įstatų I skyr. 4 paragrafe ir remdamosi tų pačių įstatų VII skyr. 4 paragrafu, yra nutarusi šaukti visuotiną Draugijos narių susirinkimą.

Susirinkimo tikslų laiką, vietą ir smulkesnes informacijas Draugijos skyriams ir nariams Revizijos Komisija praneš artimiausiu laiku".

Reiškiamo pagarbą

(pas.) S. Grina

Revizijos Komisijos Pirmininkas

(pas.) St. Pačėsa
Sekretorius

PAMINĖJO Dr. GRINIŲ.

Kun. Titelbacho organas Vak. Vokietijoje - HEIMATSTIMME, kuris skirtas Lietuvos vokiečiams, š.m. liepos mėn. 7 d. Nr. paminėjo aa. Dr. Kazi Grinių, pažymėjęs, kad Dr. Grinius reiškėsi dideliu draugiškumu žmonėms, natūrališku paprastumu ir teisingumu ir todėl buvo ne tik pačių lietuvių sluoksniu, bet ir ypatingai svetimtaučių mylimas. Taigi, ir Lietuvos vokiečiai saugos visada jo malonų ir šiltą atminimą.

JAV-bių KAPITALAS AUSTRALI-

JON. - Federalinės Vyriausybės ministeris pirmininkas Mr. Menzies, baigęs savo vizitą Londone, nuvyko į JAV, kur, kaip atrodo, ir buvo jo pagrindinis kelionės tikslas. Mr. Menzies turėjo pasitarimus su Prez. H. Trumanu ir užsienių reikalų ministriu D. Achesonu, o taip pat su visa eile ūkio ir politikos

viršūnėse stovinčių asmenų. Mr. Menzies kalbėjo Atstovų Rūmuose, kur buvo labai šiltai priimtas. Aptarti politikos, ūkio ir gynybos klausimai.

Australijos vyriausybė nori gauti ilgalaikę paskolą iki 300 milijonų dolerių. Didžioji šios paskolos dalis eitų ūkio modernizavimui bei mechanizacijai, siekiant taupyti žmonių darbo jėgą. Norima pagyventi Australijos ūkio išsivystymą. Paskola būtų suteikta per 5 metus.

Gynybos srityje, kiek iki šiolei paskelbta, susitarta, kad Australija, be jau pasiųstų aviacijos dalinių, duos dar 1000 sausumos kariuomenės Korejos karo reikalams. Verbuojami savanoriai, kurie gausiai stoja. Numatoma, kad ši kariuomenė galutinai bus paruošta Japonijoje ir maždaug per mėnesį laiko galės jau stoti į frontą.

Visi šie faktai rodo, kad Australija vis labiau patenka JAV kontrolėn - panašus kelias, kaip ir Kanados, kur anglų kapitalą baigia išstumti amerikoniškas.

KELIAMI GELEŽINKELIŲ TARIFAI.

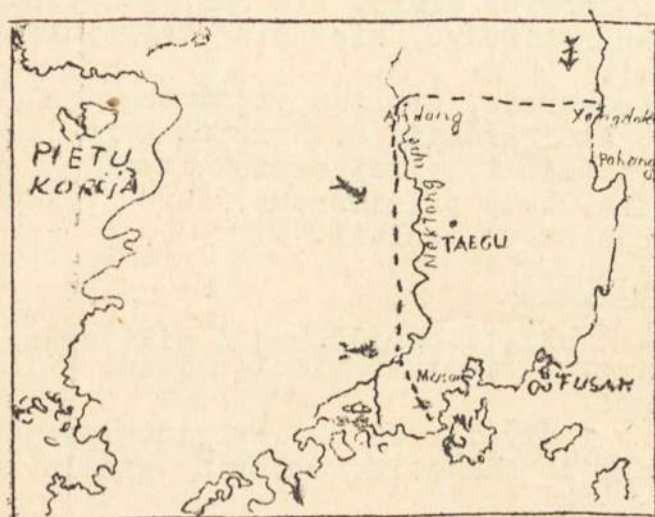
Pietų Australijos vyriausybė projektuoja artimiausiu laiku pakelti geležinkelių tarifus net 25%, kad sumažintų didžiulį kelių milijonų svarų deficitą.

Ryšy su tuo ir autobusai, kurie kursuoja pagal geležinkelio linijas, gali pakelti tarifus 25%.

DIDELIS AUTOMAŠINŲ IMPORTAS

Per 11 mėnesių 1949/50 biudžeto metų Australija importavo įvairių automašinių už £66.591.000, gi praėjusiais biudžeto metais per tiek pat laiko tik už £30.454.000. Benzino importuota už £26.124.000, praėjusiais metais už £19.515.000

KARAS KORĖJOJE

Punktyru pažymėta fronto linija.

san rajone buvo skaudžiai sumušta ir neteko apie 1000 karių. Prasimušti pro amerikiečių linijas jiems nepavyko.

Centriniame fronte Š. Korėjos armijos artimiausias tikslas yra nemažas Taegu miestas. Numatoma, kad artimiausiu laiku čia prasidės dideli mūšiai.

Rytiniame pakraštyje Š. Korėjos armija buvo išmušta iš Yongdok. Atrodo, kad amerikiečiai čia nori išlaikyti Pohango uostą, kuris taip pat tinkamas transportų iškelimui.

Š. Korėjos aviacija daugiau nesirodo Korėjos padangėje. Ore viešpatuoja amerikiečių aviacija, kuri labai smarkiai bombarduoja tiekimo kelius, tiltus ir kitus karinės reikšmės taikinius. Kliūva ir miestams.

Kaip praneša amerikiečių karinė vadovybė, nuo karos pradžios amerikiečiai sunaikino apie 230 šiauriečių tankų. Dėl to Š. Korėjos armija tankų jau mažai beturinti ir ten, kur anksčiau eidavo 20-30 tankų, dabar jau eina 2-3.

Nuostoliai žmonėmis labai dideli. Apskaičiuojama, kad Š. Korėjos armija jau neteko apie 30-40.000 karių, gi amerikiečiai kelių šimtų.

Prieš keletą dienų atvyko stiprūs Amerikos kariuomenės papildymai ir išsikėlė Fusan uoste. Jų skaičius laikomas paslapyje.

Amerikos armija visą laiką traukiasi, užleisdama kasdien po keletą mylių Š. Korėjos armijai. Palyginamai per trumpą laiką Š. Korėjos armija užėmė visą vakarinį Pietų Korėjos pusiasalio pakraštį ir dabar veržiasi rytų kryptimi, norėdama užimti svarbiausią Amerikos armijos tiekimo uostą pietuose Fusan. Š. Korėjos armija smarkiai puola Masan kryptimi, kuris yra apie 50 km nuo Fusan. Pašukutinėmis žiniomis, Š. K. armija Ma-

Iš amerikiečių kariuomenės štabo pareiškama, kad pasitraukimai baigti. Noktongo upė, kuria dabar eina fronto linija, yra paskutinė natūralinė gynimosi linija ir, pasak amerikiečių karo vadovybės, Š. Korėjos armija čia bus galutinai sulaikyta. Artimiausios dienos parodys, kiek šis tvirtinimas atitiks realią dalykų padėtį.

Amerikiečių taktika, kaip atrodo, yra taupyti žmones naikinant ir varginant priešą. Atvirkščiai, Š. Korėjos karo vadovybės taktika - masiniai puolimai, visai nesiskaitant su žmonių aukomis. Tokią taktiką, kaip prisimename, buvo vykdoma rusų karo vadovybės kovoje su vokiečiais.

ASTRONOMIŠKOS SUMOS GINKLAVIMUISI.

Prez. Trumanas vėl paprašė skirti papildomai 4 milijardus dolerių ginklavimosi tikslams. Į šią sumą visai neįeiną išlaidos Korėjos karo reikalams.

Nuo Korėjos karo pradžios (birželio 25 d.) Prezidentas jau pareikalavo viso daugiau kaip 16 milijardų dolerių ginklavimosi reikalams.

Šalia to, Prezidentas pareikalavo 950 milijonų dolerių sustiprinimui karo laivyno aviacijos. Prezidentas reikalauja Kongresą veikti skubiai.

Kongresas jau panaikino karo jėgų apribojimą. Dabartinė riba buvo iš viso 2.005.000 karininkų ir karių.

Kongresas jau patvirtino 350 mil. dolerių 112 naujų karo laivų statybai, jų tarpe vieno povandeninio laivo, varomo atominė energija, ir modernizavimui 29 karo laivų.

Numatoma, kad sausumos armija, laivynas ir aviacija jau artimiausių mėnesių begyje pasieks 2.089.000 karininkus ir karius. Šis skaičius tuojau didės.

Gi Britų vyriausybė paskelbė, kad ji skirianti karo reikalams 3.400.000.000 svarų sterlingų (apie 10 milijardų dolerių). Spauda kritikuoja, kad ši suma yra pernelyg menka, atsižvelgiant į momento svarbumą.

KARO REIKMENŲ UŽSAKYMAI

JAV karo aviacija davė užsakymą aviacijos fabrikams tuoj pat pradėti gamybą karo lėktuvų, kurių vertė siekia 5 milijardus dolerių.

Prez. Trumanas davė parėdymą padidinti sintetinės gumos gamybą iki 765.000 tonų per metus. Iki šiol buvo gaminama tik 400.000 tonų.

UN'o NARIŲ PAGALBA KORĖJAI

Naujosios Zelandijos vyriausybė pranešė, kad su nutarė pasiųsti į Korėją savo kariuomenės dalinį, greičiausia, artilerijos vienetą.

Turkijos vyriausybė pasiūlė 4.500 kariuomenės.

NAUJAS KOMINFORMO PLANAS

Visoms komunistų partijų vadovybėms Europoje duotos iš Maskvos naujos instrukcijos, kaip kovoti su priešu. Pagal naują planą, visos komunistų partijos turi -

+ visomis galimomis priemonėmis bloginti tarp JAV ir Britanijos santykius ryšy su Kom. Kinijos pripažinimu;
+ suintensyvinti "taikos kampaniją", kuri turi eiti per visą Europą;

+ intensyvinti kampaniją prieš atominės bombos vartojimą, kad tuo priverstų JAV-bes atsisakyti nuo pavartojimo atominės bombos;

+ sukurti gerai išmokslintų asmenų grupes, kurių tikslas - pravesti mokslinius sabotazo aktus;

+ neorganizuoti plačiu mastu streikų be rimtos priežasties, nebent darbininkų interesai to būtinai reikalautų;

+ atsisakyti nuo Vakarų Europos komunistų partijų sumasiniimo, bet kreipti daugiausia dėmesio į narių kokybę. Mat, nustota vilties laimėti rinkimus demokratiniu būdu.

LIETUVOS GINKLAI KORĖJOJE

Prieš porą metų Indokinijoje iš komunistų partizanų buvo paimti šautuvai, ant kurių buvo rastos lentelės su Lietuvos Ginklų Fondo užrašais. Panašiai atsitiko ir dabar: kaip praneša "Stars and Stripes" (Vokietija), Korėjoje į amerikiečių rankas pateko kai kurių komunistų vartojamų ginklų. Ekspertai nustatė, kad jų tarpe yra "vienas sunkvežinys, vienas šarvuotis, keletas 75 mm patrankų su buvusios Lietuvos Respublikos kariuomenės ženklais". Esą lietuviškų minosvaidžių, prieštanikinių pabūklų ir įvairių šaudmenų.

Skaudu pagalvojus, kur nuėjo mūsų didžiausiomis aukomis ir darbu kalti ginklai.

+ Rugpj. 1 d. McArthuras visai netikėtai apsilankė Formozoje ir turėjo ilgą pasikalbėjimą su nacionalinės Kinijos vyriausybės galva marš. Čiang Kaišeku. Kaip pranešama, McArthuras užtikrinęs, kad JAV-bes padėsiančios ginti Formosą nuo komunistų invazijos.

LIETUVIŲ KULTŪROS FONDUI gauta knygų iš A. Jančiauskienės būtent: 1) Nulis ir begalybė, 2) Siuntinėlis iš Amerikos, 3) Žmogaus kūnas ir jo higiena ir 4) Anoj pusėj ežero.

Tautiečius, kurie gali paaukoti atliekamas knygas LKF bibliotekai, prašome jas siusti šiuo adresu: Miss D. Bortkevičiūtė, 116 Beaconsfield Parade, Albert Park, Melbourne, Vic.

Už knygas nuoširdžiai dėkojame:

LKF Apyg. Valdyba

=====
 T R Y L I K A N E L A I M I Ų, priedo batai už piršliavimą per laikraščius užgriuvo Mr. Pilkį Ilgausį iš Londono. Tautiečiai, padėkite išsisukti!

Už septynis su puse (7/6) šilingo gausite ir Jūs "TRYLIKA NELAIMIŲ" kartu su "BATAIS", skirtais už sėkmingą piršliavimą per laikraščius.

"TRYLIKA NELAIMIŲ" paruošė tautos išgama R. Spalis, o išleido "Pradalgė" Londone, Paskubėkite, kol dar greitesnė ji neužbėgo...

J u o k o i k i p i l v o !

Užsakymus siųskite "AUSTRALIJOS LIETUVIUI".

=====
 Gauta L I E T U V I Š K Ų A T V I R U K Ų su Lietuvos vaizdeliais. Kaina vieno 4 pensai. Su knygų užsakymais siunčiame bet kokiais kiekiais, gi atskirai ne mažiau, kaip už 2 šilingus.

=====
 Norintiems gauti LIETUVOS ISTORIJĄ (neprenumeratoriams) pranešame, kad visus, kurie pareiškia norą gauti Lietuvos Istoriją, kai jos bus gauta, išrašome kandidatais. Gavę visus painformuosime ir, jei pakaks, visiems rezervuosime atitinkamą kiekį prieš išleisdami į laisvąją rinką. Pinigų dabar mokėti nereikia, nes nežinome nei kiek gausime, nei tikrės kainos.

Visiems prenumeratoriams Liet. Istorija jau išsiųsta. Laukiama apie rugpjūčio pabaigą Australijoje.

=====
 Lietuviškai-angliškų žodynų esame vėl pritrūkę. Mažą kiekį gavome šiomis dienomis, tačiau nepakaks visų užsakymų patenkinti. Tikimės dar gauti ir visus užsakymus išpildyti.

=====
 Šią savaitę (VIII.7-14) pradėdame siuntinėti visiems tautiečiams, davusiems paskolą spaustuves reikalams, PASKOLOS LAKŠTUS.

D Ė M E S I O, T E I S I N I N K A I !

1950.IV.22 d. Adelaidėje įsikūrė Lietuvos Teisininkų Draugijos Užsienyje Australijos Skyrius.

Draugijos tikslas - globoti Lietuvos teisininkus, ugdyti jų teisinę kultūrą, rūpintis jų profesiniais reikalais ir teikti mūsų visuomenei teisinę pagalbą.

Dideli uždaviniai. Ne pavienių asmenų tai darbas, bet visų mūsų teisininkų, tremties išsklaidytų po plačią Australiją. Sudarę vieną pajėgią ir didelę organizaciją ir padidinę savo jėgas; ir čia mes sugebėsime atlikti uždėtąsias mums pareigas. Ligšiol likimas nepašykštėjo mums sugebėjimų. Tikimes, nepašykštės jų ir Australijoje.

Žinodama, kad kiekvienam teisininkui rūpi mūsų būtis, mūsų teisinė kultūra, šiuo Lietuvos Teisininkų Draugijos Užsienyje Australijos Skyriaus Valdyba kviečia ir ragina visus teisininkus, kur jie bebūtų Australijoje, stoti į draugiją ir padėti jai dirbti nelengvą mūsų teisinės kultūros darbą.

Gyvenimas bėga. Ayla ir auga nauji pasaulio įvykiai. Laiko mažėja, gi turime daug ir daug ką pasaryti. Veikiau į darbą!

Registracijai prašome pažymėti (be pilno vardo ir pavardės) dar amžių ir gyvenamąją vietą.

Draugijos adresas: Mr. V. Požėla, 154 Drayton St., Bowden, Adelaide, S. A.

LTDU Australijos Skyriaus Valdyba

Lietuvių šeimoje išnuomojami su pilnu išlaikymu

2 KAMBARIAI

keturiems viengungiams. Kaina kiekvienam asmeniui į savaitę 3 sv. Adresas: 290 Cross Rd., Clarens Park, Adelaide. Važiuoti iš Viktorijos aikštės Colonel Leight Garden tramvajum. Ten pat moteriškų rūbų siuveja.

H. SURKEVIČIUS praneša savo pažįstamiems, kad jo adresas yra šis: 10 Victoria Tce, GEELONG, Vic.

V. RATKEVIČIUS, Adelaide, atsiuntė Klaipėdos krašto lietuviams paremti £1.

P A D Ė K A

Mielam mūsų bičiuliui p. Antanui CERNIUI, paaukojusiam choro reikalams £5, nuoširdžią padėką reiškia

ADELAIDĖS LIETUVIŲ CHORAS

GERIAUSIA PRIEMONĖ KOVOJE SU KOMUNIZMU yra Vytenio puotelių rinkinys RAUDONOJI ZVAIGZDĖ

AUSTRALIJOS LIETUVIS

1950 m. rugpjūčio 7 d.

AUKŠTOS KOKYBĖS LIETUVIŠKO STILIAUS ODOS DIRBINIAI

gaminami imonėje

DECORATED LEATHER GOODS, BEECHWORTH, Vic.

Šiuo metu gamyboje yra:

- p i n i g i n ė s banknotams ir dokumentams (10,5x17 cm),
 su Vytim arba Vilniaus, Kauno ar Klaipėdos miestų her-
 bais, su juosta ar grafiniu istoriniu vaizdeliu. .£2.--
 u ž r a š ū k n y g u t ė s (10,5x17 cm),
 panašiai dekoruotos, kaip ir pinigines "1.--
 u ž r a š ū k n y g u t ė s (7,5x12 cm) "0.15--
 p i n i g i n ė s užtraukiamos (su Reissverschluss'u)
 smulkiems pinigams (6,5x10,5 cm) "1.6.--

PASTABA: Prie nurodytų kainų pridėtini dar 2 šil. prekės
 persiuntimo bei ipakavimo išlaidoms padengti.

Gaminams su monogramu - 5 šil. daugiau.

Prekės siunčiamos tik gavus pinigus iš anksto, arba, už-
 sakytojui pageidaujant, išperkamuju mokesčiu.

Mūsų imonėje dirba lietuviai specialistai, dirbę "Margi-
 niams" Kaune.

"ŠVIESOS" SAMBŪRIO NARIAMS

"Šviesos" Sambūrio Vyr. Valdyba praneša, kad ji, nebūdama
 pajėgi savo ir visų šviesiečių pastangomis leisti "Šviesos"
 žurnalą, nutarė remti J.A.V. leidžiamą žurnalą "Nemunas".

Vyr. Valdyba kviečia šviesiečius ir "Šviesos" skyrių Val-
 dybas aktyviai įsijungti bendradarbiaujant "Nemuno" žurnalą
 šviesietiškos ideologijos straipsniais, prenumeruojant ir
 platinant minėto žurnaloprenumeratas, pagal galimybes pri-
 jungiant mažą auką žurnalo išlaikymui (auka ir prenumerata me-
 tams £2.5.0, gi 1950 metams V-XII mėn. - £1.10.0).

Kolegos šviesiečiai, dirbantieji redakciniame kolektyve,
 stengsis visus šviesiečių pageidavimus išpildyti.

LIETUVIŲ KULTŪRINIO SAMBŪRIO
 "ŠVIESA" VYRIAUSIOJI VALDYBA

New York, 1950.VII.7 d.

PASTABA: Australijoje "Nemunas" užsakomas "Australijos Lietu-
 vio" Administracijoje, 35 Cator St., Hindmarsh, ADELAIDE, S.A.

